

Austatud lugeja!

Teate, miks mulle ei meeldi *Juridicas* avaldada vestlusringe? Sest mõte on nagu sähvatus. Selle võlu peitub hetkes. Juba väljaütlemisel võib osa sellest olla tuhmunud, kirjapanemisest rääkimata. Mõte, sõna ja kirjasõna lihtsalt on erinevad asjad. Nii „kirjutasin“ mina täna hommikul koeraga jalutades ühe oivalise toimetaja veeru, duši all teise ja ärge arvake, et lõunane jalutuskäik selles mõttes tulemuselt möödus. Nüüd on aeg trillerdamine lõpetada.

Juridica on taas kord täis suurepäraseid artikleid. Igaühel neist saaks kirjutada mitte ainult veeru, vaid hea veeru. Aastaid tagasi ütles üks kolleegiumi liige, et *Juridicas* võiks rohkem olla neid artikleid, mis ei püüdle rahvavalgustuse poole. Neid mitte-papajanssenlikke artikleid on sinne number täis. Ja ehkki arutletakse üliolulistel teemadel – erakorralised valimised, eelnõude sidumine usaldushääletusega, haldusorgani efektiivsus *vs.* põhiõigused, hooldereform ning tehisaru kui eksistentsiaalne oht, aga ka kui arenguvõimalus – tunnen, et väldin silmsidet millegi veelgi olulisemaga. Täna tuleb kirjutada prokuratuurist.

Miks mina? Zhuangzi küsinuks vastu: kui mitte mina, siis kes? Tõe huvides olgu öeldud, ma ei olnud enda esimene valik. Toimetusetoa saladus peab aga jääma toimetusetoa saladuseks. Saadud artiklite üle tuleb meil kõigil olla tänulik, need teised tulevad ehk tulevikus.

Kuulasin hiljuti raadiointervjuud ühe teadlasega. Väga häid mõtteid sain, aga ka laiemat mõtlemisainet, sest suurele hulgale üldinimlikest küsimustest vastas ta stiilis *à la* see küsimus ei ole minu uurimisvaldkond; ei tea, sest puuduvad sellekohased uuringud; vastav kompetents on kolleegil X. Kuidas taoline inimene kahe lõunaprae vahel valib, mina ette ei kujuta. Sest enne sellekohase teadusuuringu valmimist tuleb näljasurm.

Juura on õnneks praktiline distsipliin. Kohtunik ei saa keelduda vaidlust lahendamast põhjusel, et seadust, kohtupraktikat või õiguskirjandust pole. Nii võtan ka mina prokuratuurist kirjutada ilma teadusanalüüsita, prokurör olemata, kriminaalmenetlusega vaid vähe kokkupuutununa – lihtsalt öeldes: juurarahidusega inimesena. Ma ei arva, et parema käe väikesest sõrmest võivad rääkida vaid parema käe väikese sõrme spetsialistid. Seda enam, et eksida võivad ka nemad.

Sõna „kuritegu“ ise viitab üheselt kurjusele. Kuri ei paikne üksnes teatud ühiskonna-kihtides. Targad ütlevad, et seda leidub igas südames. Kuni prokuratuur tegeleb vaid nn lumpeniga, ei ole probleemi – prokuratuuril on auväärsete ühiskonnaliikmete toetus. Kui ta läheb respektaabli osa kallale, tõuseb toetus esialgu veelgi kõrgemale: lõpuks ometi, suured sulid ei sõidagi tõllas! Ka tegevusmuster võib alguses näida vaat et sama: meedia abil muudame respektaabli lumpeniks ja sealt edasi nagu tavaliselt. Aga siis – oh üllatust –, ei pruugi „see seal“ käituda nagu lumpen: ta võitleb ja tal on selleks nii aega, oskuseid kui ka vahendeid. Esimene võitja ei ole probleem – no teadagi, ka kohus eksib jne. Aga teine, kolmas, neljas? Põhjendatult tekib küsimus, kas süüdistus tuleb liiga kergekäeliselt või te ei suuda seda kaitsta. Esimesel juhul mustate ausat, teisel juhul lasete päti käest. Veel enam – tekib küsimus, kui palju nendest, kes ei taha või ei suuda võidelda, mõistetakse meie riigis kehtivaid seadusi arvestades tegelikult alusetult süüdi?

Mis juhtub sellega, kes mängib vaid koduväljakul, nõrkade vastastega ja koduvile toel, teame kõik – areng peatub ja sportlased muutuvad ülbeks. Kaotusest saab täielik hämming, järgneb teiste süüdistamine ja enda õigustamine. Võimalik, et treener vahetatakse välja. Heal juhul järgneb kaosele aus eneseanalüüs ja siis muutus. Me loodame teie peale, kolleegid prokurörid.

Katrin Prükk